

LBRIS

We know
books

Michael Chabon

TELEGRAPH AVENUE

Traducere din limba engleză
de Andra Matzal și Cosmin Postolache

EDITURA
ART

CUPRINS

I. Vis de Frișcă	9
II. Biserica Vinilului	189
III. O pasăre cu vastă experiență	351
IV. Întoarcerea la eternitate	371
V. Brokeland	561
<i>Mulțumiri</i>	683

Un băiat cu pielea albă aluneca desculț pe un skateboard, urmat de un băiat de culoare care, ținându-l cu mâna de umăr, dădea la pedale pe o bicicletă *fixie* fără frâne. O dimineață întunecată de august, în inima cartierului Flatlands. Hârșăit de cauciucuri. Sunetul aspru al roților de skateboard, rotindu-se pe asfalt. Un Berkeley văratic, emanând un parfum de cucoană în vârstă, amestecul a nouă soiuri de iasomie și pișat de motan.

Băiatul de culoare se ridică în șa, dând drumul ghidoanelor. Celălalt se desprinse de el, ca un vagon de trenuleț. Încrucșiându-și brațele, băiatul de culoare își apucă tricoul și și-l trase peste cap. Îl scoase încet, fără pic de grabă, în timp ce amândoi lunecau spre următoarele ochiuri de lumină ale semaforului. Într-o clipă, băiatul de culoare își va dezbrăca de tot tricoul, pe care și-l va atârna de buzunarul de la spate, ca pe un steag. Băiatul alb va țâșni, își va lua avânt și va întinde mâna, atingând cu palma pielea cafeiniu-scânteietoare. Deocamdată însă, puștiul de pe skateboard rula lent în urma celuiilalt, care se aventură pedalând pe nevăzute, plutind.

Fumat, dar moderat, Archy Stallings, cu fața lui rotundă ca luna și statura de stâncă, îmbrăcat într-un costum de reiat cafeniu și o helancă portocaliu-aprins, de culoarea dovleacului, care-i sublinia deja notoria, dar deloc avantajoasa asemănare cu Gamera, giganta țestoasă zburătoare mutantă din filmele japoneze, stătea la teagueaua Brokeland Records, ținând în brațe un copil oarecare. Ținea copilul sub brațul stâng, în vreme ce, cu mâna dreaptă, umbla prin cea de-a opta cutie din cele cincisprezece aflate în proprietatea Benezra, cutie în care se afla la loc de cinste, ca de altfel și în preferințele lui Archy, carnea fragedă a jazzului, sărată și bine împănată cu funk. *Electric Byrd* (Blue Note, 1970). Johnny Hammond. Primele două albume solo ale lui Melvin Sparks. Charles Kynard, *Wa-Tu-Wa-Zui* (Prestige, 1971). În timp ce inventaria discurile, Archy asculta, mijindu-și din când în când ochii, înregistrarea cuadrofonică a albumului *Fingers*, al lui Airto (CTI, 1972), la Quadaptorul magazinului, mereu de nădejde, o sculă de toată frumusețea recuperată din gunoi de Nat Jaffe, cu mâinile lui, și recondiționată de Archy, fost electrician de elicopter militar, 37,5 la sută – atâta era ultima oară când catadicsise să verifice – licențiat în inginerie electrică la Universitatea din San Francisco.

*

Știința de a cataloga cu o singură mână: Apuci un disc din cutie, scoți învelitoarea de hârtie din copertă. Îți vâri

degetele în învelitoare. Tragi placa afară cu degetele, atingând numai eticheta din mijloc. Înclini discul în lumina soarelui de dimineață, care se scurge prin fereastră. Lumina aia uniformă de East Bay, care pătrunde în toate cotloanele, lumina blândă și iertătoare, gata oricând să-ți spună adevărul despre starea unui disc. (Deși Nat Jaffe susținea că nu era lumina, ci fereastra, o foaie întinsă și solidă de sticlă de Pittsburgh, imună la toate căcaturile din cei șaiszeci de ani în care spațiul ce găzduiește în prezent Brokeland Records fusese cunoscut drept Frizeria Spencer's.)

Archy se legăna, cu ochii închiși, savurând greutatea copilului, mirosul de grăsime emanat de linia de bas a lui Ringo Thielmann, amintirea privirii ridicate a lui Elsabet Getachew, în timp ce-i dădea o muie, chiar ieri, în separeul restaurantului etiopian Regina din Saba. Își aminti de buza ei superioară arcuită, de vârful limbii ei, cântând o *addis abeba* pe coarda Mi a penisului său. Se legăna, savurând dimineața aia de sâmbătă, simțind, chiar înainte ca bocancii cartierului să-i treacă pragul cu vești proaste, că ar putea s-o țină așa toată ziua, toată viața.

— Săracul de Bob Benezra, îi spuse Archy copilului. Eu nu l-am cunoscut, da-mi pare rău de el, să lase-n urmă minunățiile-astea de discuri. Vezi tu, Rolando, tocmai de-asta trebuie să fiu ateu, pentru că am în față toate viniurile astea, numai unul și-unul, pe care omul ăsta, săracul, a fost nevoit să le lase în urmă.

Copilul era destul de măricel cât să înceapă să afle despre omul ăla legendar, să afle adevărul gol-goluț despre viață și moarte și tot.

— Ce fel de rai e ăla în care n-ai voie să-ți iei discurile cu tine?

Copilul, înțelegând poate că întrebarea era retorică, nici măcar nu încercă să răspundă.

*

Nat Jaffe își făcu apariția la locul de muncă de sub un nor, așa cum probabil se întâmpla de cinci dăți din unsprezece sau, ca să fim generoși, de patru dăți din nouă. Nat, sărmanul, era prizonierul indispoziției care-i acoperea capul ca o cască de astronaut, fără să știe dacă atmosfera era sau nu respirabilă, fără vreun instrument de măsură care să-i spună dacă va rămâne sau nu fără aer. Ridică clanța, lovindu-și cheile de ușă, operând și el tot cu o singură mână, din cauza unei cutii de discuri pe care o ținea sub brațul stâng. Nat își făcu intrarea cu capul plecat, murmurând ceva doar pentru el; murmură acordurile interesante dintr-o piesă pop contemporană, altminteri căcăcioasă; murmură o scrisoare ofuscată adresată patronului șleampăt al salonului de manichiură aflat la două străzi mai sus, ori redactorului de la *Oakland Tribune*, ziar ale cărui pagini de scrisori le împodobea adesea cu accesele lui de furie; murmură primele fragmente dintr-o nouă teorie despre interrelaționarea dintre *bossa nova* și *nouvelle vague*; murmură chiar și atunci când nu scotea un sunet, chiar și atunci când dormea, pentru că undeva, adânc în măduva oaselor lui Nathaniel Jaffe, mereu rezona o coardă.

*

Închise ușa, o încuie pe dinăuntru și-și agăță pălăria de fetru dungat, de culoarea cărbunelui, într-una dintre cele nouă agățători duble de oțel care, la rândul lor, datau din vremea Frizeriei Spencer's. Își trecu mâna prin părul întunecat, mai creț decât al lui Archy, mai rar în față. Se întoarse, îndreptându-și cravata – lată, neagră cu picățele argintii, de hipster, – observând cutia cu numărul 8. Își roti capul de câteva ori, ca și când în trosnetul oaselor tensionate se afla speranța eliberării de cine știe ce lucru care-l făcea să murmure.

Se duse în spatele magazinului, dispărând sub perdeaua de mărgeluțe laborios pictată de Julie, fiul lui Nat, cu imaginea lui Miles Davis în stilul unui sfânt mexican, în care inima suferindă a lui Miles Davis era deschisă vederii, înconjurată de o coroană de spini și sârmă ghimpată. Sigur, asemănarea nu era tocmai desăvârșită, lui Archy i se părea că semăna mai degrabă cu Mookie Wilson, dar să pictezi portretul cuiva pe o mie de mărgele de un centimetru era o treabă deloc ușoară, la care puțini în afară de Julius Jaffe s-ar fi gândit vreodată, darămite să se și înhame. Peste un minut, Archy auzi apa trasă la toaletă, urmată de un acces violent de tuse, după care tatăl lui Julie apăru din spate și se îndreptă spre intrare, gata să mai ardă gazul încă o zi.

— Al cui e copilul? întrebă el.

— Care copil? spuse Archie.

Nat trase zăvorul și întoarse semnul de pe ușă, anunțând că Brokeland a deschis. Așteptă ca sinapsele să-i ajungă din coloana vertebrală spre creier, mai mormăi ceva,

apoi tuși din nou. Aproape radiind de ciudă, se întoarse spre partenerul lui.

— Am pus-o, spuse el.

— Statistic vorbind, se prea poate, răspunse Archy. Dar acu' ce-ți veni?

— Tocmai m-am întors de la Singletary.

Proprietarul lor, domnul Garnet Singletary, Regele Șmecherilor, avea un magazin la trei uși mai sus, unde vindea grilaje, inele de aur și frânghie la metru. Deținea o bucată bună din stradă, plus alte vreo zece proprietăți de prin West Oakland. Spații comerciale. Singletary era o balenă avidă de informație, care-și croia rutele migrației prin tot cartierul, absorbind toate bârfele, storcându-le de substanțe hrănitoare prin neobositele lui fanoane. Deși nu lăsase niciodată vreun bănuț pentru turele îndelungate printre cutiile de discuri de la Brokeland, era un client fidel, venind o dată la câteva zile, doar așa, de control. Să inspecteze balanța dintre adevărul și căcaturile din fluxul local.

— Da? spuse Archy. Și ce-a zis Singletary?

— A zis că am pus-o. Pe bune, de ce ții în brațe un copil?

Archy coborî privirea spre Rolando English, un băiețel în toată firea, cu o guriță dulce și bucle șatene inelate, transpirate și lipite de tâmple, îmbrăcat într-o bluză de trening albastră și-nfășurat într-o păturică de bumbac. Archy îl cântări în mână pe Rolando English și auzi un pleoscăit reconfortant. Mama lui Rolando English, Aisha, era fiica Regelui Șmecherilor. Archy se oferise să se ocupe

el de Rolando dimineața, ba chiar să cumpere și alte câteva lucruri de care avea nevoie copilul. Soția lui Archy aștepta primul copil, iar Archy credea că, dată fiind paternitatea iminentă, nu i-ar strica să exerseze puțin până pe 1 octombrie, când urma să se nască copilul, poate pentru a mai atenua puțin din șocul de a se trezi, la 36 de ani, în postura de tată. Așa că el și Rolando au făcut un drum la Walgreens, lucru care lui Archy nu-i plăcea deloc, într-o dimineață de august așa de frumoasă. Archy a dat treizeci de dolari de la Aisha pe scutece, șervețele umede, lapte praf, sticle și un pachet de tetine pentru biberon – Aisha îi făcuse lista –, după care s-a așezat pe banca din stația de autobuz de la Walgreens, unde au schimbat amândoi scutecul puturos și au luat o gustare, Archy dând gata o pungă de gogoși de la United Federation of Donuts, Rolando English fiind forțat să se mulțumească cu un ponei de la Gerber Good Start.

— El e Rolando, spuse Archy. L-am împrumutat de la Aisha English. Nu prea face el mare lucru, dar e drăguț. Acum, Nat, înțeleg din afirmațiile tale anterioare că am pus-o.

— M-am văzut cu Singletary.

— Și te-a pus la curent.

Nat trase cutia de discuri pe care o adusese cu el, vreo treizeci și cinci sau patruzeci de discuri într-o cutie de banane Chiquita, și începu să se uite la ele pe îndelete. Inițial, Archy a crezut că Nat le adusese de acasă, că erau niște titluri din colecția personală pe care voia să le vândă sau discuri pe care le luase acasă, pentru aprofundare, atâta

vreme cât granițele dintre proprietarii respectivelor titluri și inventarul magazinului nu erau foarte clare. Archy văzu că erau numai rebuturi. Un disc cu Juice Newton, un disc nou și prost de la Commodors, un disc de Crăciun cu Care Bears. Gunoaie, resturi, rămășițele unui talcioc. Colecțiile orfane de discuri își invocau mereu aliații din locurile unde le abandonase soarta, lansând un strigăt de disperare pe care doar Nat și Archy îl auzeau.

— Omul ăsta ar putea să plece și-n Antarctica, spusese odată Aviva Roth-Jaffe despre soțul ei, și tot s-ar întoarce cu o cutie de discuri.

Acum, descurajat, dar încrezător, Nat trecea în revistă ultimele descoperiri, pentru că fiecare disc putea ascunde ceva grozav, deși șansele de reușită scădeau proporțional cu prostul gust aleatoriu al celui care le aruncase.

— Andy Gibb, spuse Nat, fără măcar să se mai obosească să imprime cuvintelor o notă sfidătoare, lăsând în aer doar fantomele ghilimelelor în jurul numelui, de parcă ar fi fost un pseudonim de scenă.

Scoase o copie din *After Dark* (RSQ, 1980) și i-o arătă lui Rolando English.

— Ție-ți place Andy Gibb, Rolando?

Rolando English părea să privească cel mai nou album lansat de cel mai tânăr dintre frații Gibb cu ceva mai multă deschidere decât interlocutorul său.

— De acord cu tine, e un drăgălaș, spuse Nat, pe un ton care arăta că la atât ar vrea să se rezume, de parcă s-ar fi certat cu Archy, lucru care, după câte ținea minte Archy, nu se întâmplase. Ia dă-mi-l și mie!

Archy îi pasă copilul lui Nat și abia atunci simți că îi amortise mâna. Nat luă copilul în brațe și-l ridică până la nivelul feței, iar Rolando English se descurcă de minune să-și țină capul drept, întâmpinând privirea lui Nat cu același aer binevoitor de a-i lăsa pe ceilalți în pace, indiferent cine-ar fi, Andy Gibb sau Nat Jaffe. În timp ce cei doi se cântăreau din priviri, murmurul lui Nat se îndulci dintr-odată, ca un cântec de leagăn. Rolando cel mic era rotund și greu, ca o grămadă de șosete îngrămădite într-o șosetă mai mare, îndesat și somnoros, nu ca bebelușii ăia numai piele și os pe care-i întâlnea din când în când.

— Am avut și eu un bebeluș odată, își aminti Nat, pe un ton elegiac.

— Țin minte.

Asta se petrecea în perioada când abia îl cunoscuse pe Nat, la o nuntă din clubul Naturfreunde de pe Joaquin Miller. Archy, care tocmai se-ntorsese din Golf, își făcu apariția în ultima clipă, să-i țină locul basistului care cânta, de regulă, cu Nat. Acum, micul Julius avea cincisprezece ani, iar lui Archy, cel puțin, i se părea la fel de ciudat ca-ntotdeauna. Auzea armonii secrete, scria poezie în limba klingoniană, își picta pe unghii mutra lui Jack Skellington. Mergea la grădiniță în rochiță de balerină, iar când venea acasă se uita la *Color Me Barbra*. Încă de la trei, patru ani, a demonstrat, ca și taică-su, că are înclinație pentru a ține prelegeri. Îți spunea cum așa-numiții cartofi franțuzești nu provin din Franța și nici ciocolata

nemțească din Germania. Aceeași tendință de a se prinde în cele mai mici nuanțe ale unei întrebări. Mai târziu însă, părea că-și petrece destul de mult timp emițând într-un cod adolescentin secret, descifrabil exclusiv de către părinți și menit să-i scoată din minți.

— Sunt super tari bebelușii. Te pupă ca eschimoșii, spuse Nat apropiindu-și nasul de al lui Rolando, care nu se dădu înapoi. Bravo, Rolando, ești un scump.

— Așa ziceam și eu.

— Își ține bine capul.

— Nu? spuse Archy.

— De-asta i se spune Harry Gât-de-Fier. Nu-i așa? Ba da, Harry Gât-de-Fier. Îți vine să-l mănânci.

— Dacă zici tu. Eu nu mă prea omor după mâncat copii.

Nat îl studie din priviri pe Archy așa cum studiasse fața A a ultimului disc al lui Bob Benezra, *Kulu Sé Mama* (Impulse!, 1967), căutându-i parcă nod în papură.

— Și ce te-ai gândit, să exersezi puțin?

— Cam așa ceva.

— Și cum merge?

Archy ridică din umeri, arborând aerul ăla de eroism umil, așa cum ai ridica din umeri dacă ai fi întrebat cum ai reușit, pentru numele lui Dumnezeu, să salvezi o sută de copii orfani blocați într-un avion care-a luat foc în urma coliziunii cu un asteroid. În timp ce-și juca rolul în fața lui Nat, Archy știa – simțea, așa cum simțea durerea care-i amorțise brațul în forma unui copil – că nici abilitatea, nici bunăvoința lui de a avea grijă de Rolando English pentru o oră, o zi sau o săptămână nu aveau nici în clin, nici în